

anul sfântului pavel

luna mai, luna sfintei
fecioare maria

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitatea și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XVI Nr. 5 (185) mai 2009

Luna mai, luna Sfintei Fecioare Maria

„De Maria nunquam satis!” (Despre Maria nu se poate spune niciodată de ajuns) ne amintește Pr. Bernard Stef A.A. în „Meditații despre și în unire cu Preacurata Fecioară Maria, Mama lui Dumnezeu, Mama oamenilor”. Suntem în LUNA PREACURATEI... Întreaga Biserică Catolică o cinstește acum în mod cu totul deosebit pe Sfânta Fecioară. Seară de seară, în biserici, prin cuvântul preotului ni se oferă posibilitatea să-i cunoaștem viața și să ne apropiem de Mama noastră Cerească în spirit de credință și smerenie. Și Ea nu va întârzia să ne descopere „comori nebănuite de haruri” care ne vor ajuta să ne sfințim viața.

E timpul deci să-i deschidem Preacuratei inima noastră ca Ea să trăiască în noi, să vorbească în noi, să lucreze în noi. Astfel viața fiecăruia va fi o continuă împlinire a voinței lui Dumnezeu prin mijlocirea Mamei noastre Cerești, încât nici un bine pe care l-am putea face nu va rămâne nefăcut și nici un rău nu va rămâne nereparat. Papa Ioan Paul al II-lea, o inteligență ascuțită, care nu s-a lăsat învins de istorie, ci a modelat-o, și-a pus întreg Pontificatul său în mâinile Mariei - un act de mare credință. Ales Papă, i s-a pus tradițională întrebare: „Acceptasne electionem?” Conștient de povara responsabilității, răspunsul a fost pozitiv: „...prin supunerea credinței în fața lui Cristos, Domnul nostru, abandonându-mă Mamei lui Cristos și Bisericii și conștient de marile dificultăți, accepto”. Din loggia de la San Pietro, imediat după alegere, vorbind mulțimii despre noul drum pe care îl vor face împreună, a accentuat „cu încredere în Mama lui Cristos”. În zilele următoare i s-au prezentat șase schițe pentru stema papală, le-a respins însă pe toate, păstrându-și stema sa de arhiepiscop: un „M” sub Cruce, simbolizând-o pe Maria la picioarele Crucii lui Cristos și având același motto, inspirat din Montfort: Totus tuus. Dar câte exemple nu s-ar putea aminti! reținem doar unul. La un an de la tentativa de asasinat asupra sa, Ioan Paul al II-lea vizitează sanctuarul din Fatima pentru a-i mulțumi Fecioarei pentru viață. Sfântă, binevoitoare și blândă, Mama noastră din Cer primește evlavia noastră din această lună și ne împarte din plin haruri.

Sf. Luigi Grignion de Montfort, care a avut un rol hotărâtor asupra devoțiunii mariane a Papei Ioan Paul al II-lea, ne da câteva îndemnuri:

- Pentru a găsi Harul lui Dumnezeu, e nevoie să o găsim pe Maria;
- Un prim mod de a fi devotați Mariei este acela de a o cinsti ca Mamă a lui Dumnezeu și a ne ruga ei cu încredere;
- Sunt devotați Preacuratei cei care fac parte din Reuniunea Mariană - un îndemn de a intra în această asociație;
- Să facem fapte bune și să le oferim Mariei, să le așezăm în mâinile ei;
- Virtuțile Mariei să ne fie model;
- Să ne rugăm zilnic Sf. Rozar și să-l avem întotdeauna la noi;
- Să ne consfințim Inimii Neprihănite a Preacuratei.

Preacurată Fecioară Maria, îți încredințăm drumul vieții noastre. Sub ocrotirea ta toți oamenii să-L descopere pe Isus, Lumina Lumii și singurul Mântuitor. Amin.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre modestie și tăcere

Se povestește de Sf. Bernadin că era atât de modest și smerit, încât singura lui prezență insufla reculegere și modestie. Nu ardea numai în el însuși dragostea de Dumnezeu; focul care-l mituia înlăuntru, arunca o lumină vie în afară, care lumina oamenii pentru a-i conduce pe căile mântuirii, prin pilda vieții sale minunate. Toate acestea trebuie să ne îndrume ca să păstrăm o mare modestie în toate. Nu este oglindă să arate mai fidel cum este sufletul nostru decât înfățișarea noastră exterioară.

Părintele spiritual
din Alfonso Rodriquez, SJ “Calea
Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
<i>Sentire cum ecclessia</i>	4	Episcopul martir	
Sfântul Ioan Maria-Vianney.....	5	Vasile Aftenie.....	13
La 10 ani de la vizita Papei Ioan		Reprimarea ereziei catare.....	15
Paul al II-lea în România.....	8	Papii secolului XX.....	19

Sentire cum Ecclessia

Mai

E cer de sticlă albăstrie? Pământ cu frumoase constelații de flori, cu belșug de arome în sâni de petale?

E câmpie înflorită, plesnet de muguri, de roze, diluviu de parfum de hotare și-n sanctuare?

E cântec de vesele păsărele în preajmă de cuiburi cu calde mărgelușe?

Așa e luna mai: exaltare a cerului, fior al pământului!... Dar nu-i adevăratul mai. El este în noi, o înflorire a inimii, o tresărire a sufletului, o lucire a credinței în văzduhul lăuntric, o închinare vie ca să deslușim în noi virtuțile celei mai sfinte dintre creaturi, a Maicii Domnului, MARIA.

Ep. Ioan SUCIU

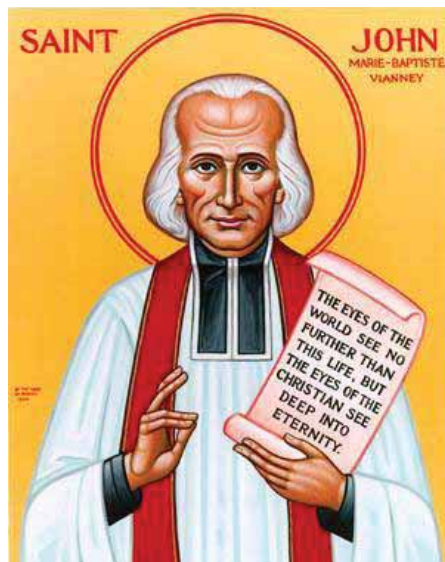
Sfântul Ioan-Maria Vianney

Cu ocazia celor 150 de ani de la moartea Parohului din Ars, Ioan- Maria Vianney (1786-1859), Papa Benedict al XVI-lea a anunțat la Congregația pentru cler, la 16 martie, că între 19 iunie 2009 – 19 iunie 2010 va fi Anul Preoției cu tema – cadru „Fidelitate față de Cristos, fidelitate față de preot”. Sfântul Părinte va deschide acest AN JUBILIAR la Roma, vineri, 19 iunie, la Sărbătoarea Sfintei Inimi a lui Isus, în prezența relicvelor Parohului din Ars.

În cursul acestui AN JUBILIAR, Papa va proclama pe Sfântul Ioan-Maria Vianney „patronul tuturor preoților din lume”. În 1929, Papa Pius al XI-lea l-a declarat „patronul tuturor parohiilor din lumea catolică”.

În tot cursul Anului Jubiliar atenția ne va fi îndreptată spre preotul sfânt care este Ioan-Maria Vianney, spre viața lui, spre misiunea preotului, spre ceea ce înseamnă preotul în viața fiecăruia dintre noi, spre preoții sfinți...

Vom începe acest drum al cunoașterii cu Sfântul Ioan-Maria Vianney. Acest Sfânt s-a născut la Dardilly, în apropiere de Lyon (Franța), într-o familie de fermieri, ca fiu al lui Matei și Maria Vianney. Până la 17 ani a lucrat alături de tatăl său, educat fiind la școala parohială a

preotului Balley din Ecully. Franța a trecut prin valul Revoluției din 1789 cu multă suferință pentru Biserica. A trebuit să treacă un timp până să se redeschidă Seminariile pentru viitorii preoți. Ioan-Maria Vianney va fi teolog la Seminarul din Verrieres ca să treacă apoi la cel din Lyon. A avut de întâmpinat dificultăți în studiu, mai ales la filozofie și teologie, și chiar a fost eliminat din institut. La insistențele abatelui Balley este reprimat chiar de Episcop. Unul dintre profesori a remarcat în fața acestuia: „Păcat!... omul acesta este un model de pietate”. Episcopul se hotărî imediat: „Atunci eu îl primesc și Dumnezeu va face restul...”.

(continuare în pag. 6)

În 1815 este sfințit preot, dar considerat inapt să aprecieze situația conștiințelor, un timp nu are permisiunea de a mărturisii.

Trei ani și-a făcut „ucenicia” pe lângă parohul Balley, la finalul căroră este numit la paroh la Ars. Prezența sa sfântă, rugăciunea și predicile au schimbat în scurt timp viața satului unde, până la venirea sa, impresiona numărul cârciumilor.

Timp de 42 de ani a dus o existență sfântă, petrecută în rugăciune, în confesional, la altar celebrând Sfânta Liturghie sau predând învățătura creștină. Pentru Ioan-Maria Vianney a fi preot însemna cea mai mare demnitate, dar și responsabilitate: „Preoția este iubirea Inimii lui Isus” sau „Când vedeți un preot, gândiți-vă la Mântuitorul”, obișnuia să spună. De totdeauna a avut un cult particular pentru Isus Euharisticul. Când lucra alături de tatăl său, își începea munca după vizita făcută la Preasfântul Sacrament. A trăit ca preot sub privirea lui Isus de pe altar, căci obișnuia să-și scrie predicile sau să se reculegă în sacristie, la numai câțiva metri de lumina altarului. S-a știut din timpul vieții sale că „atât cu mintea, cât și cu inima sa, se ținea în contact imediat și permanent cu Isus din Sfânta Euharistie”. Predicile i-au

fost ascultate de o mulțime de suflete rănite și bolnave care, urmându-l, și-au regăsit calea adevăratei vieți creștine. Predicile Parohului din Ars sunt presărate cu pilde din viața de la țară sau cu asemănări din natură. Toată puterea predicilor sale venea de la Sfânta Euharistie; „În școala lui Isus din chivot a învățat el arta dumnezeiască de a subjuga sufletele și de a face să pătrundă în ele adevărul”.

Astăzi, paroh în Ars este Pr. Philippe Perdrix, al optulea paroh după Sfântul Ioan-Maria Vianney. La numirea în parohia unui sfânt, a fost foarte neliniștit. A alergat la confesorul său și i-a destăinuit temerile. Acesta, pe un ton imperativ, i-a spus: „Îngenunchează!... Și lasă toate să se facă!... Hotărârea odată luată, a fi preot în Ars, i-a schimbat viața. La Ars, oamenii nu au uitat de Dumnezeu, nici că pe pământul lor a trăit cândva un sfânt, viața spirituală este vie, intensă, dar, adevărat, ispitele lumii moderne se fac simțite. Parohul din Ars, ca și „străbunicul” său, este mereu alături de credincioșii săi, sprijin sufletesc salvator.

Nici Franța nu a uitat pe preotul ei sfânt. În biserici s-au intensificat rugăciunile pentru

(continuare în pag. 7)

vocații. La Paris sunt seri în care credincioșii se adună la o biserică sau alta, unde sunt expuse și venerate relicvele Parohului din Ars , care le amintește importanța harului și a Sfintele Taine. Părintele Vianney rămâne exemplul preotului care a pus Indurarea Divină în centrul vieții.

Sunt foarte mulți adolescenți printre cei veniți să se roage Sfântul Vianney și să-i venereze relicvele. La o anchetă printre copii și tineri, la întrebarea „De ce îl caută pe Parohul din Ars? răspunsurile acestora sunt pline de înțeles. Iată unul: „Eu nu-l cunosc bine pe Parohul din Ars, dar știu că a evanghelizat un sat. Este deci un exemplu pentru lumea de azi în care oamenii nu-l cunosc pe Dumnezeu”.

Ne apropiem de momentul când Papa Benedict al XVI-lea va deschide Anul Jubiliar închinat PREOTULUI. Să ne pregătim sufletul și gândul ca să putem pătrunde mai profund misterul Tainei Preoției. Și în șoaptele care răzbat din confesionale, în liniștea sau în cântul din biserică, prin rugăciunea noastră tăcută să cerem Puterii Dumnezeiești preoți care să fie mereu pe urmele lui Cristos ca viața lumii de azi să se sfințească.

O.B.

Marie, Maica durerilor

de Ion Ceparu

Dac-a Ta durere
E salcie tristă,
Râu de mângâiere
Fă-mă și m-asistă,
Marie!

Dac-a Ta restrîște
Este nor de ploaie
Fă din min-braniște
Asupră-mi te îndoaie,
Marie!

Dac-a Ta mîhnire-i
Cînt de păsărică,
Fă-mă ocrotire,
Cuib fără de frică,
Marie!

Dac-a Ta durere
E adînc de mare...
Fă din a mea vrere,
Stea ocrotitoare,
Marie!

Dac-a Ta restrîște
E pădure-aprinsă.
Fă din ochi-mi niște
Izvoare nestinse,
Marie!

Dac-a Ta mîhnire
E boltă cerească,
Fă a mea iubire
Ne-nțetă să crească,
Marie!

Dacă suferința
Ta tot sîngerează,
Fă a mea credință,
Pururi să te vază,
Marie!

Pr. Ioan Georgescu, „Poeți în rugăciune”, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2005, p.101

La 10 ani de la vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România

Speranța Papei Ioan Paul al II-lea de a fi eliminată „ruptura dintre Roma și Răsărit” până la intrarea în cel de-al treilea mileniu a fost spulberată. Azi, privite de la o distanță, eforturile Papei în acest sens au fost foarte mari, dar, „...nimeni nu poate să susțină, într-un mod rezonabil, că ele ar fi primit vreun răspuns din partea majorității liderilor ortodocși”. (George Weigel, „Martor al speranței”- Biografia Papei Ioan Paul al II-lea (1920-2005) -, Galaxia Gutenberg, p.917).

Oriunde l-a purtat Providența Divină, în multele sale pelerinaje, Papa a afirmat că „am păcătuit cu toții rupând unitatea creștină”. Cuvântul său stimula dorința de unitate, prioritate în timpurile noastre, fără să uite însă să amintească și răspunsul la criza morală actuală: „sensul vieții nu se limitează numai la cum să faci și să cheltui banii”.

În toate pelerinajele lui „Petru” prin țările lumii, oamenii rămâneau surprinși să vadă nu un om autoritar, venit să se impună, ci „un om scufundat în rugăciune, trăind o dimensiune a existenței care se află dincolo de vorbe {...}, un mistic”, care, înainte de a fi în contact direct cu ei, le săruta cu umilință pământul țării lor. (Op.cit., p.424). Cei care erau și sunt împotriva papalității se găseau dezorientați în fața lui Ioan Paul al II-lea, pentru că ar fi dorit ca acest

Papă „să fie mai puțin plăcut și mai puțin nobil, ca persoană”. Și unii chiar spuneau : „Carisma lui ne făcea nouă discursul mult mai dificil”.

Între 7-9 mai 1999, Papa Ioan Paul al II-lea a vizitat România, „Țară-punte între Orient și Occident”, Grădină a Maicii Domnului. A făcut această vizită „cu mare bucurie”, pentru că iubea poporul român și dorea de mult timp să ne viziteze țara. Cu profundă emoție a sărutat pământul țării noastre și i-a mulțumit lui Dumnezeu că l-a ajutat să-și vadă împlinită dorința purtată în suflet.

După 10 ani, privind în urmă, regăsim la cei care l-au văzut pe Papă aceeași emoție și aceeași convingere că în acele trei zile de vizită a Papei a fost schimbată lumea noastră; se simțea prezența lui Dumnezeu în acest loc și în mijlocul oamenilor. Trecând peste primirea oficială și tot protocolul diplomatic, peste primirea făcută de oficialități, Președintele României și Patriarhul Teoctist, reținem că principalele momente la orice vizită de această natură sunt cele liturgice. Impactul public a conținut ceva ce Papa a dorit să ofere tuturor.

Sunt câteva idei în cuvântările Papei, pe care le subliniem:

Legăturile dintre România și Sfântul Scaun sunt de mare importanță pentru istoria creștinismului în

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

această regiune, a amintit Sfântul Părinte. „Sămânța Evanghelie”, căzută pe un pământ fertil, în timp de două milenii „a produs roade bogate de sfințenie”, până la martirii și mărturisitorii din secolul al XX-lea, din timpul sistemului totalitar. Cu totul deosebit, cu respect și admirație a vorbit despre Biserica Română Unită cu Roma, despre „scumpul Cardinal Alexandru Todea, arhiepiscop emerit care a petrecut 16 ani în închisoare și 27 cu domiciliul forțat” și a continuat să enumere pe toți Episcopii noștri martiri. Recunoștința s-a îndreptat și spre cei care au făcut parte din Biserica Ortodoxă sau din alte comunități religioase și „au îndurat persecuții asemănătoare și grave îngrădiri”.

În predica de la Liturgia bizantină, celebrată în Catedrala Sf. Iosif, a vorbit din nou despre Biserica Greco-Catolică, despre lanțurile care le-a purtat, „mândria Bisericii”, subliniind: „Astăzi sunt aici pentru a vă aduce omagiu vouă, fii ai Bisericii Greco-Catolice, care mărturișiți de trei secole, prin sacrificii uneori nemaiauzite, credința voastră în unitate. Vin acum la voi pentru a da glas recunoștinței Bisericii Catolice și nu doar a ei, întregul univers creștin, tuturor oamenilor de bine voi le-ați oferit mărturia adevărului care îi va face liberi”. (Jean-Bernard Raimond, „Ioan - Paul II - Un Papă în inima istoriei”, Prietenii Cărții, București, 2000, p.276).

(continuare în pag. 12)

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie

Blaj

„C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Sur la route de Bucarest

On nous avait averti que le vin blanc de Blaj était le meilleur de la Roumanie, eh bien nous étions si impressionnés en quittant la ville que François en a oublié de se ravitailler à la boutique du coin! Quelques kilomètres plus loin, il avise une coopérative viticole, mais après être passé de bureaux en bureaux, la réponse définitive sera: „Plus possible!” François, qui a passé toute sa vie dans un service commercial, enrage contre la bureaucratie...

Un peu plus loin, les peupliers le long de la route ont l'écorce noire. J'émetes une hypothèse: „Ce doit être l'espèce qu'on appelé peuplier noir!”...Mais plus loin acacias et les pommiers sont aussi noirs... C'est la sinistrement célèbre pollution du complexe chimique de Copșa Mică. Tout le village est noir et le gens sont gris. Triste! Du jamais vu sur une telle étendue!

Nous traversons de beaux villages saxons aux maisons coquettes peintes de couleurs pastel, nous faisons halte dans les villes pittoresques de Sighișoara et Brașov, grandes places entourées de maisons du 17-ème siècle, peintes de couleurs différentes de deux ou trois tons, avec les encadrements de fenêtres soulignées de crème, beffrois élégants, église gothiques, très jolis ensembles!

Les passants se retournent lorsqu'ils nous entendent parler français et nous répondent aimablement lorsque nous demandons le chemin pour visiter les curiosités sur notre guide. Un jeune couple se laisse aller à se plaindre: „Il n'y a plus d'espoir ici, le pays est ruiné, il n'y a plus d'argent, pas d'avenir, la pauvreté est générale”. François essaie de leur rendre courage, mais comme d'habitude l'échange est bref. Un autre roumain nous dit regretter l'époque de Ceaușescu, le niveau de vie était meilleur. Un étudiant nous révèle que tous ses camarades ont émigré en Occident parce que la vie est devenue trop difficile ici, les prix ont augmenté excessivement. Ses parents sont communistes, ils ne souhaitent pas le changement tandis que lui trouve que la „révolution” a apporté un peu d'espoir...qui s'amenuise avec le temps. Son idéal serait vivre la société de consommation et surtout d'avoir une voiture. Le professeur d'histoire qui nous a conduit jusqu'au musée de icônes sur verre nous apprend qu'il doit encore rapporter notre rencontre à la Police. Mais il n'a plus de sujets de conversation abordés...! Cela explique pourquoi tous nos interlocuteurs nous quittent aussi rapidement: ils craignent surveillance souterraine omniprésente.

Toujours sur la route de Bucarest, le 15 juin, nous nous arrêtons à Predeal, station de montagne. Les maisons et chalets datent des années 30, les peintures sont écaillées... Sur la petite place du marché, quelques fruits et légumes sur des étals vétustes. Dans un local retiré, une marchande sert de grands verres pleins à ras bord à des clientes qui les consomment sur place debout, sans sourciller. C'est de la țuică que nous avons déjà goûtée chez père Bota! Des familles endimanchées sortent de la distribution des prix de l'école, les petites filles portent de jolies couronnes de fleurs naturelles.

(à suivre)

Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

În drum spre București

Ni s-a spus că vinul alb de Blaj este cel mai bun din România. Ei bine, am fost așa de impresionanți când am plecat din Blaj, încât am uitat să ne aprovizionăm de la buticul din colț! Câțiva kilometri mai departe, se zărea o cooperativă viticolă, dar, după ce am trecut din birou în birou, auzind mereu răspunsul categoric: „Nu este posibil!” François care a lucrat toată viața sa într-un serviciu comercial, era foarte revoltat împotriva birocrăției...

Puțin mai departe, plopii din lungul drumului erau jupuți și negri. Eu am pus ipoteza: „Poate este o specie care se numește plopul negru!... Dar puțin mai departe salcâmii și merii erau tot negri... Era cumplită și celebra poluare de la complexul chimic de la Copșa Mică. Toată localitatea era neagră și oamenii gri. Trist! N-am văzut niciodată o poluare pe așa o suprafață!

Am trecut apoi prin frumoase sate saxone cu case cochete în culori pastelate și am făcut popas în orașele pitorești, Sighișoara și Brașov, cu case din secolul al 17-lea, vopsite în culori diferite, în două-trei nuanțe, cu ferestre încadrate în crem, turnuri elegante, biserici gotice, minunat ansamblu!

Trecutul se reîntorcea și noi ne-am înțeles vorbind în franceză, ni s-a răspuns amabil la întrebarea despre drumul care indica anumite obiective notate în ghidul nostru. Un cuplu tânăr se plânga: „Aici nu este nici o speranță, țara este ruinată, nu sunt bani, nici viitor, sărăcia este generală”. François încercă să le redea curajul, dar, ca de obicei, conversația a fost scurtă. Un alt român vorbea cu regret despre epoca lui Ceaușescu când nivelul de viață era mai bun. Un student ne-a mărturisit că toți colegii lui au emigrat în Occident, deoarece viața a devenit foarte dificilă aici, prețurile au crescut excesiv. Părinții lui sunt comuniști și nu doresc schimbarea atât timp cât găsesc că „revoluția” a adus puțină speranță...care a slăbit cu timpul. Idealul lor era să trăiască într-o societate de consum și mai ales să aibă o mașină. Profesorul de istorie care ne-a condus până la muzeul de icoane pe sticlă ne-a mărturisit că trebuie încă să raporteze întâlnirea cu străinii la Poliție. Dar nu mai este obligat să relateze subiectul conversației...!

Aceasta explică de ce toți interlocutorii noștri ne părăseau foarte repede: le era teamă de supravegherea secretă prezentă peste tot.

În drum spre București, la 15 iunie, ne-am oprit la Predeal, stațiune montană. Casele și vilele sunt din anii '30, vopseaua este scorjită... În micile piețe, câteva fructe și legume etalate într-o formă învechită. Într-un local mai retras, se servea în pahare mari, pline, clienților care consumau în picioare... Era țuca pe care noi am gustat-o deja la Pr. Bota!... Familii frumos gătite ieșeau de la școală unde au fost date premiile, fetițele purtau pe cap frumoase coroane din flori naturale.

(va urma)

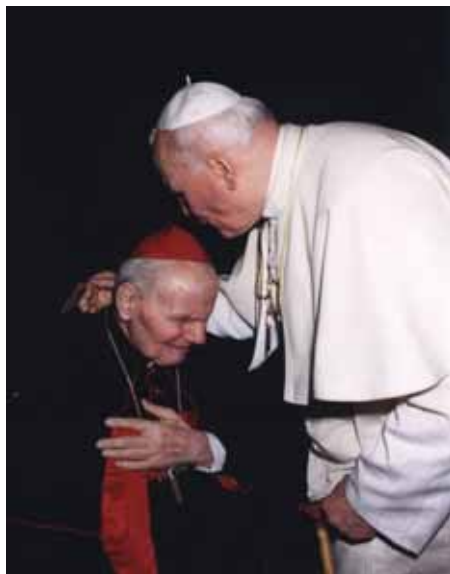
(urmare din pag. 8)

Cu mișcătoare cuvinte a vorbit despre Blaj, sărutându-i în chip spiritual pământul de martiriu și, parafrazându-l pe Eminescu, a continuat: „Îți mulțumesc, Dumnezeuule, că m-ai ajutat să-l pot vedea”.

Sfântul Părinte a vizitat mormintele Episcopilor Martiri din Cimitirul Bellu Catholic: Cardinal I. Hossu, PSS V. Aftenie și PSS I. Bălan, și s-a rugat pentru toți ceilalți Episcopi care nu au avut o înmormântare creștinească și nici nu li se cunosc mormintele, Episcopii: Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu și Alexandru Rusu, invocându-i să mijlocească pentru noi la Tatăl Ceresc.

Papa a îndemnat pe toți creștinii să vindece rănila trecutului prin iubire, prin iertare și reconciliere. In pragul celui de-al treilea mileniu trebuie făcut efortul de a ieși din anumite limite și să facem credibil creștinismul prin noi.

Cele trei zile pline de lumină cât Papa a fost cu noi au rămas nu numai în istorie, dar și în suflète. E adevărat, după plecarea Papei, toate s-au reșezat cum au fost, Orientul și Occidentul care, la dorința Papei, trebuiau să găsească aici un loc al fraternității, nu l-au găsit încă. Biserica Română Unită cu Roma a rămas tot nedreptățită, tot marginalizată. Învățătura creștină spune că „doar

dreptatea nu este de ajuns, dacă iubirea, această putere profundă, nu este lăsată să modeleze viața umană în diferitele ei dimensiuni”. Până la noi n-a ajuns încă nici dreptatea, nici iubirea...

Dar, după experiența unui timp despre care, dacă omul s-ar gândi, „ar trebui să se îngrozească de sine însuși, de ceea ce este capabil să facă”, și care a lăsat urme adânci, prezența Papei Ioan Paul al II-lea printre noi a fost un miracol. La noi, unde a fost stăpână ideologia urii, Papa Ioan Paul al II-lea a venit ca mesager al lui Cristos și al păcii, al dialogului, al toleranței și al unității în diversitate. Și pentru ca toate acestea să devină realitate, ne-a lăsat în suflète SPERANȚA.

O.B.

Episcopul martir Vasile Aftenie

1899-1950

Motto: „*De comuniunea Bisericii Catolice nu ne poate despărți> nici necazul sau strâmtorarea, nici prigoana sau înfometarea, nici lipsa îmbrăcămintei, nici primejdia sau sabia>, căci ar însemna lepădarea de Cristos. Noi mărturisim ca Părinții Bisericii: „Ubi Petrus, ibi Ecclesia, ubi Ecclesia, ibi Christus”*”. Cardinal Iuliu Hossu

„Drumul Bisericii Greco-Catolice din România nu a fost niciodată ușor”, spunea Papa Ioan Paul al II-lea în „Scrisoarea Apostolică la al III-lea Centenar al Unirii Bisericii Greco-Catolice din România cu Biserica Romei”. Mereu i s-a cerut Bisericii noastre „o dureroasă și grea mărturie de fidelitate...”. Este motivul pentru care Sfântul Părinte a numit Biserica Greco-Catolică din România „Biserică a mărturisitorilor și martirilor”.

Am în față o fotografie cu Sfântul Părinte care se roagă la mormântul PSS Vasile Aftenie din Cimitirul Bellu, în 1999, în timpul vizitei făcute în România. Privesc mormântul cunoscut și inițialele săpate în piatră în timpul când eram Biserica Tăcerii: V.A. Și completarea din anii din urmă: „Episcop Vasile Aftenie, 1899-1950”.

În anul acesta, la 14 iunie, vor fi 110 ani de la nașterea Preasfinției Sale, și la 10 mai, 59 de ani de la intrarea sa în Eternitate ca primul Martir din rândul Episcopilor greco-catolici, întemnițați și condamnați la ani grei de închisoare datorită Decretului

358/1 decembrie 1948, în urma căruia, prin violență, Biserica Română Unită cu Roma a fost scoasă în afara legii.

S-au făcut presiuni asupra Episcopilor pentru a trece la ortodoxie (fără Episcopi nu e valabilă o unificare religioasă), s-au făcut promisiuni... la o anchetă, PSS Vasile Aftenie i s-a promis Scaunul de Mitropolit al Moldovei, de unde nu e departe Patriarhia... La tăcerea Episcopului, s-a accentuat: „Ascultă, domnule, una din două, ori la Mitropolia de la Iași, ori, de vrei, cimitirul Bellu” (Tertulian Langa, „Trecând pragul tăcerii”, Ed. Muzeul Național al Literaturii Române, 2008, p. 98). Răspunsul Preasfinției Sale a înfiorat pe anchetatori: „Nu am nici suflet, nici neam, nici conștiință și nici credință de vânzare!”.

Amintirile celor care i-au fost aproape sau l-au cunoscut în timpul detenției, publicate după 1989, îi întregesc portretul cunoscut.

În „Credința noastră este viața noastră - Memoriile Cardinalului dr. Iuliu Hossu”, Preasfinția Sa își amintește cum, până la întemnițarea

(continuare în pag. 14)

în închisoarea de la Sighet, „întregul episcopat greco-catolic martirizat pentru credință” a fost închis prin mănăstiri ortodoxe cu regim de închisoare, „cu pază militară și sârmă ghimpată”: IPSS Valeriu Traian Frențiu, IPSS Iuliu Hossu, PSS Bălan, PSS Ioan Suci, PSS Alexandru Russu și PSS Vasile Aftenie. Erau la Căldărușani când, la 25 mai 1949, a fost luat dintre ei PSS V. Aftenie. S-a mărturisit IPSS Iuliu Hossu înainte de plecare și, după mărturisire, a spus în fața tuturor că „nici moartea nu-l va face să se lepede de credință”. Presimțea că se vor face presiuni ca să treacă la ortodoxie cum s-au făcut și înainte de a fi arestat. PSS Iuliu Hossu spune că ar fi fost văzut plimbat prin Sinaia „în societatea preoților ortodocși, pentru ca să deruteze lumea. Dar n-au obținut nici un rezultat; PSS Aftenie a rămas neclintit în credința catolică”. („Credința noastră este viața noastră” - Memoriile Cardinalului dr. Iuliu Hossu, Ed. Viața Creștină 2003, p p.166-168).

În parte, ceea ce a urmat aflăm din relatările Pr. Tertulian Langa, cuprinse în volumul recent apărut, „Trecând pragul tăcerii”. Autorul, în închisoare, un timp a fost în celulă cu Vasile Gârneț, fost muncitor la fabrica „Metrom” din Brașov. Acesta i-a povestit că înainte cu ceva timp a avut în celulă „un om care avea credință cum n-am

mai întâlnit..” Era Episcopul Vasile Aftenie a Bucureștiului. Preasfinția Sa i-a încredințat acestui muncitor un testament nescris. Relatarea începe cu portretul Episcopului așa cum i-a rămas conturat în memorie și inimă: „Era un om acest Episcop sfânt, ca pâinea scoasă din cuptor! Întotdeauna cald și bun. Nimic nu îl clintea din bunătatea lui. Din orice supărare putea să facă haz; dar mai cu seamă mă minuna cum chiar și suferința lui o primea cu bucurie și își râdea de ea, că nu-l poate înfrânge. Nu pentru sine era mândru: râdea; știa că Dumnezeu nu poate fi înfrânt, iar el știa că e cu Dumnezeu. Să știi așa ceva și să gândești c-așa-i normal să fie, să nu te stingherească, să socotești că iei masa cu El, sau că îndură cu tine ca să tembărbăteze, toate acestea făcea din el un om pe cât de rar, pe-atât la fel ca tine. Fiind cu el, simțai că ești cu tine, cu cel mai intim prieten. Deși era tobă de carte, nu te făcea s-o simți... (Op.cit., p.96).

După ce amintește și el episodul cu Sinaia, continuă evocarea. Episcopul era după numeroase anchete: „Tot bun, tot pâne blândă, tot galeș la privire, cu ochii ca lumina, însă cumva străin. Privea la mine, dar parcă ochiul lui nu se oprea pe mine, ci undeva departe; tot mai îndepărtat era în fiecare zi, dar tot mai cald și mai duios, mai plin de bunătate. Era ca o iertare bună...”. Episcopul i-a cerut ,

(continuare în pag. 18)

Reprimarea ereziei catare!

(III)

La început, Biserica a dorit ca declararea unui om drept eretic să fie făcută de către un personal calificat în acest sens. Călugării franciscani și dominicani erau recomandați pentru aplicarea procedurii inchizitoriale. În plus, tribunalele ecleziastice erau în principiu subordonate episcopilor locali. Papa era în planul secund un fel de arbitru. Această poziție asigura papei posibilitatea de a interveni acolo unde tribunalele locale nu funcționau corect. Procedura inchizitorială se baza pe o cercetare atentă a situației celui cercetat. În esență procedura conținea pașii următori:

Perioada de grație

Tribunalele inchizitoriale erau tribunale ecleziastice și erau de regulă cu sediu fix, dar puteau fi și itinerante. Ele aveau dreptul să convoace persoanele dintr-un spațiu dat pentru cercetarea convingerilor lor în vederea depistării ereziei. Convocarea era anunțată, iar perioada de grație, în care locuitorii se puteau prezenta era de 15 – 30 zile. Cei care își mărturiseau în mod spontan greșelile trebuiau să ispășească o penitență religioasă (de regulă un pelerinaj sau o muncă în folosul comunității), dar erau absolviți de pedepsele puterii seculare. Ei trebuiau să denunțe manifestări eretice pe care le cunoșteau. Citația putea fi și individuală, prin intermediul

preotului paroh. Tribunalul se baza pe actul scris, pe mărturisire proprie și pe mărturia altor persoane.

Întocmirea dosarului de procedură penală

Mărturia celui convocat era prima piesă a dosarului. Acuzatului i se cerea o listă a persoanelor care îl urau de moarte. Aceste persoane nu puteau depune mărturie contra acuzatului. În principiu acuzatul avea dreptul la un apărător, dar de cele mai multe ori privilegiul era pur teoretic. Pentru completarea dosarului erau culese și mărturii ale altor persoane. La început persoanele care depuneau mărturie erau oameni aleși, cunoscuți drept corecți, „boni viri”. Pentru a decide gravitatea cauzei, judecătorii tribunalelor ecleziastice aveau pe lângă dreptul canonic o serie de manuale ale inchizitorului care reflectau experiența unor persoane cunoscătoare ale teologiei și dreptului.

Bisericii i se poate reproșa introducerea torturii pentru obținerea mărturisirii vinei reale sau presupuse. Aceasta o face Papa Inocențiu IV în 1252. Chiar dacă nu a fost o metodă curentă de interogare, impactul asupra societății de atunci și a celei actuale este disproporționat de mare în raport cu eficiența ei.

Azi derularea procesului penal
(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

ar putea părea rudimentară, dar în mod global se făcea conform regulilor epocii. Tribunalele inchizitoriale au reprezentat la vremea lor un progres, eliminând în principiu bunul plac al judecătorului sau al nobilei. De multe ori cetățenii le preferau judecării aleatorii conform cutumei locale și bunului plac al seniorului.

Pronunțarea verdictului

Sentința tribunalului ecleziastic era pronunțată într-o ceremonie oficială, în prezența autorităților civile și religioase. Această ceremonie avea funcția de a marca în mod simbolic restaurarea echilibrului social și religios distrus de erezie. Era deci un act public de credință, așa cum o reflectă termenul portughez „auto da fé”.

Cu o zi sau două înaintea pronunțării sentinței, acuzatului i se citeau din nou capetele de acuzare traduse în limba locală (dosarul era în latină). Tribunalul nu pronunța sentințe propriu-zise, ci penitențe. Penitențele erau destul de des micșorate ulterior. Arhivele Inchiziției conțin multe documente în acest sens. Însă Inchiziția putea da și pedepse economice sau sociale, cum ar fi confiscarea averilor, ostracizarea acuzatului, exilul. Cei care trebuiau pedepsiți pentru delictelor religioase erau dați puterii seculare care executa sentința de regulă prin arderea pe rug.

Numărul victimelor Inchiziției catare

Registrele proceselor efectuate de tribunalele ecleziastice au dispărut parțial, așa că evaluarea numărului victimelor este dificilă. În plus, nu s-a făcut o estimare specială pentru erezia catară. Unii istorici afirmă că numărul victimelor sinuciderilor de tip Endura a fost considerabil mai mare decât numărul victimelor represiunii ereziei. Pe de altă parte, în timpul sau după Cruciada catară mulți dintre ereticii din sudul Franței s-au refugiat în Italia de Nord sau în alte locuri. Studii efectuate pentru sec.XIII dau pentru condamnările la arderea pe rug o proporție de 10% din numărul de dosare procesat de tribunale. Cercetătorul P. Henriot în „Histoire de la papauté” afirmă că „Nu încape îndoială că în sec.XIII și în continuare, justiția inchizitorială s-a arătat a fi mult mai puțin expeditivă decât curțile civile de judecată”.

În loc de încheiere.

Azi, în majoritatea statelor, Biserica nu este prezentă în structurile de putere care iau decizii. Cu câteva secole în urmă și cu atât mai mult în Evul Mediu, Biserica nu era exclusă de la participarea activă în viața cetății și luarea deciziilor. Poziția Bisericii ca putere spirituală în raport cu puterea seculară este o problemă spinoasă, greu de optimizat în fiecare moment al istoriei societății. Orice exagerare

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

rupe echilibrul fragil dintre temporal și spiritual. Evoluția lumii realizată de oameni care sunt materie și spirit este continuă. Ideile evoluează, oricum multe nu seamănă prea mult de la un veac la altul. Dar la momentul în care au fost dominante, ideile au contribuit la echilibrul (fie el și dinamic) lumii, au fost validate de acel moment istoric. Este bine să privim înapoi pentru a desluși mai bine ce trebuie să facem în viitor. Dar consider că este o mare eroare să judecăm trecutul cu concepte valabile exclusiv azi, deși este foarte comod.

Pe de altă parte, orice judecată trebuie să se facă în cunoștință de cauză, în urma unei informări corecte. Nu mă sfiesc să vorbesc despre erezia catară și reprimarea ei, deoarece reprimarea nu a fost făcută exclusiv de Biserica Catolică, nu a fost făcută așa cum scriitorii romantici o prezintă fără a fi consultat documentele care mai existau la vremea lor. Puțini din cei care scriu studii despre Biserica Catolică pot citi latina. Ori documentele cele mai importante, scrise ATUNCI, sunt în latină și cu precădere în bibliotecile Bisericii. Niciun detectiv nu face o anchetă fără a fi cercetat locul evenimentului cu grijă, cu foarte mare grijă pentru detalii.

Nu vă ofer concluziile mele, prefer să vă îndreptați atenția asupra materialelor pe care le-am consultat și care vă pot conduce și la alte surse.

Ioan – Felician SORAN

Cărți pe care puteți să le copiați gratuit de pe Internet la adresele de mai jos:

1. <http://www.gutenberg.org>.

The Inquisition. A Critical and Historical Study of the Coercive Power of the Church (English)

by Vacandard, E. (Elphège).

2. <http://www.archive.org/>.

Jean Guiraud, L'inquisition médiévale, Ed. Bernard Grasset 1928 (ed.13), Collection "La vie chrétienne" .

3. <http://books.google.com>.

Les Albigeois: leurs origines, action de l'Église au XIIe siècle,

by Célestin Douais - 1980 - 615 pages, Reprint of the 1879 2d ed. published by Didier, Paris.

Pot fi vizitate cu success următoarele site-uri Internet:

4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Inquisition_médiévale.

5. <http://www.newadvent.org/Inquisition>.

6. <http://www.catholic.org/encyclopedia/Inquisition>.

7. <http://www.regard.eu.org/Livres.2/Pelerinage.douloureux/Depart.html>.

Histoire du Christianisme - Tome I - Des origines à Constantin - Par Paul Fargues – 1929.

Histoire du Christianisme - Tome II - De Constantin à Charlemagne - Par Paul Fargues – 1931.

Histoire du Christianisme - Tome III - De Charlemagne à la Renaissance - Le Moyen Âge - Par Paul Fargues – 1934.

în cazul când va ajunge liber, să spună Episcopilor „că o murit din dragoste de neam și de credință și de Biserica Unită”. Și a mai spus: „Vremea plecării mele o sosit, mi-am împlinit călătoria, credința am păzit-o”. La ieșirea din celulă i-a spus: „Roagă-te pentru mine, frate, că și eu m-oi ruga de dincolo de moarte” (Op. cit., p.99).

Ceea ce a urmat știm tot din cartea Pr. T. Langa. În celulă cu Pr. I. Baltheiser, preot romano-catolic, află de la acesta că este închis din cauza Episcopului V. Aftenie și a Bisericii Unite. Pr. Baltheiser i-a relatat că a fost solicitat pentru o înmormântare în Cimitirul Bellu. Nu știa cine era cel care urma să fie înmormântat, uitase să întrebe ce nume avea mortul și îi era teamă să o mai facă. Si-a luat inima-n dinți și a dat la o parte capacul sicriului. Privind, a rămas îngrozit, îl cunoștea... Era evident, avea în față o „dramă sângeroasă”. Acolo, în sicriu, era Episcopul greco-catolic de București, V. Aftenie. Continuă apoi: „... El este primul martir al Bisericii Catolice din România” (Op.cit., p. 102).

În această lună vor fi 59 de ani de la moartea ca martir a Episcopului V. Aftenie... Conștiința martirajului trăit de Biserica Greco-Catolică, speranța unită cu rugăciunea ne-au fost imboldul evocării Episcopului V. Aftenie. Este și un mod slujire și cunoaștere a adevărului.

Trăim într-o lume tot mai mult stăpânită de relativism, adevărurile și valorile reale sunt puse la îndoială. Nu încetează nedreptățile și defăimările la adresa noastră, a greco-catolicilor, iar lumea nu este obișnuită să cerceteze, să caute adevărul, înghite și crede orice. Ce ușor se pot uita martirii!!

Dar peste uitare și peste timp vorbesc și vor vorbi mereu preoții cărturari ai Blajului, vorbesc faptele și jertfele lor, de la începuturi și neîncetat. Dacă Episcopul Inocențiu Micu Clain spunea că „...pentru mărirea lui Dumnezeu și înaintarea Bisericii, nu stau la îndoială a duce la îndeplinire chiar și cu vărsarea propriului meu sânge...”, urmașii lui, Episcopii și preoții, i-au urmat crezul. Preasfinției Sale Vasile Aftenie, preot al Blajului, i-a fost dat să deschidă șirul de martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma din secolul al XX-lea.

Lângă lespede care-i acoperă martirizatul trup și în inimile noastre îi vom aduce întotdeauna prinos de recunoștință și o smerită rugăciune: „Dumnezeule a toată mângâierea, Te rugăm ca pe servul Tău, Episcopul V. Aftenie, să-l duci în cetatea și locașul gloriei Tale, unde nu este moarte, nici durere, unde nu este plânset, nici strigare; dă-i coroana mării și frumusețea Paradisului”.

Otilia BĂLAȘ

Papa Paul al IV-lea (II)

Papa Paul al VI-lea a continuat dialogul cu creștinii separați de Roma. În întâlnirile sale cu Athenagoras, cu reprezentanții Bisericii Ortodoxe sau Protestante, avea gesturi umile și de iubire mai rar întâlnite. Cu Bisericile Orientale a realizat progrese mari. Cu anglicanii dialogul aborda probleme de fond, și, în același timp, contura intenția de a deschide dialog și cu alte Biserici Reformate. Dar acest dialog, Papa Paul al VI-lea l-a extins la toți oamenii, creștini sau nu, credincioși sau necredincioși.

Paul al VI-lea a fost un Papă pelerin, primul Papă pelerin din toată istoria. În acest domeniu a fost un inovator și perceput așa. Papa s-a dus în Tara Sfântă, a fost prima sa deplasare, gest nemaipomenit la nici un Papă înainte sa. Toate continentele l-au primit: America de Nord și Sud, New York-ul în 1965, Columbia în 1968, Asia cu Bombay-ul în 1964, Africa cu Uganda în 1969, Australia în 1970 etc.

De la tribuna Națiunilor Unite s-a adresat patetic umanității prin cuvintele: „Niciodată să nu mai fie război!”

A extins dialogul cu țările din Est pentru ca să crească șansa păcii și pentru a impune guvernanților comuniști respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. L-a primit la Vatican pe ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S., pe președintele Tito, pe M.M. Kadar și Gierek, secretari generali

ai P.C. din Ungaria și Polonia, chiar dacă rezultatele acestor întâlniri erau foarte slabe.

Opozițiile pe care le-a cunoscut nu se limitau doar la aceste realități. Împotriva Papei erau și a Conciliului au fost contestații puternice. Mgr. Marcel Lefebvre, Arhiepiscopul de Dakar, Superiorul General al Părinților Spiritului Sfânt, s-a manifestat intransigent și agresiv. Până la sfârșitul pontificatului, atitudinea Mgr. Lefebvre a fost foarte dureroasă pentru Sf. Părinte. Succesul Anului Sfânt 1975 și numeroasele gesturi de afecțiune de care Papa s-a bucurat au fost o consolare pentru Paul al VI-lea în ultimele luni ale vieții, cu atât mai mult cu cât în acel timp creștea, în Italia și Europa, violența. Papa a mărturisit în acele ocazii o măreție a sufletului și o bunătate rar întâlnită, mergând până a se ruga în genunchi pentru prietenul său Aldo Moro, în acel timp răpit. Nu era doar un gest de umilință în fața lui Dumnezeu, ci și un gest neașteptat în fața oamenilor cărora le deschidea un alt orizont pentru înțelegerea lucrurilor.

Pentru Paul al VI-lea, pontificatul nu a fost un accident providențial, a fost încoronarea unei lungi cariere. Foarte mult timp a fost colaboratorul apropiat al lui Pius al XII-lea, având responsabilități dintre cele mai mari. A ajunge Papă era pentru toată lumea un gest absolut natural.

(va urma)

DECLARAȚIA

Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolică, privind alegerile europene din 4-7 iunie 2009

Cristos a înviat!

Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, reunit la Blaj, îndeamnă pe fiecare creștin și pe toți oamenii de bună credință să-și exercite dreptul și responsabilitatea de a participa la vot, pentru alegerile Europarlamentare din 7 iunie 2009.

Creștinii trebuie să aibă un rol activ și esențial în redescoperirea “sufletului creștin al Europei”. De aceea, Vă îndemnăm să participați la alegeri și să acordați votul Dumneavoastră acelor candidați care promovează valorile demnității umane, sprijină familia și respectă viața; care promovează binele comun, dreptatea bazată pe adevăr și solidaritatea cu cei lipsiți; care promovează pacea, valorile eticii creștine și Creația lui Dumnezeu.

Biserica Greco-Catolică recunoaște dreptul fundamental al oricărui credincios și responsabilitatea asumării unei opinii politice proprii, conform valorilor evanghelice și propriei conștiințe.

Spiritul Sfânt, în lumina Învierii Domnului, să trimită harurile Sale peste fiecare dintre noi, pentru a da votul acelor candidați care vor purta aceste valori în Parlamentul European.

† LUCIAN
Arhiepiscop Major

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Redactori: Pr. Ioan ERDELI, Iulian BOGLUȚ, Daniel IȘTOAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)